

SAFE PASSAGE

Mitä turvallinen matka tarkoittaa?

Turvallinen matka-projekti tarjoaa kansainvälistä suojelua tarvitseville ihmisille turvatun ja laillisen väylän Eurooppaan, esimerkiksi helpottamalla viisumirajoituksia ja näin mahdollistamalla tavallisten reittilentojen käytön matkustamisessa.

Miksi se on tärkeää?

Kaikki Euroopan maat ovat allekirjoittaneet vuonna 1951 laaditun yleissopimuksen koskien pakolaisten oikeusasemaa. Sopimus velvoittaa laillisesti maita tarjoamaan pääsyä turvapaikkamenettelyyn niille, jotka etsivät kansainvälistä turvaa. Eurooppalaisten maiden turvapaikkamenettelyyn piiriin on mahdollista päästä vain kunkin maan alueella.

Turvanpaikanhakijoiden laillinen pääsy Eurooppaan on tällä hetkellä kuitenkin erittäin rajoittunutta, minkä vuoksi haavoittuvaisessa asemassa olevat ihmiset ovat pakotettuja lähtemään vaarallisille ja luvattomille matkoille päästäkseen Eurooppaan.

Laillisten väylien puute yhdistettynä pakottavaan tarpeeseen päästä Eurooppaan mahdollistaa salakuljettajien toiminnan kukoistamisen. Lisäksi turvallisen väylän puute merkitsee sitä, että Euroopan valtioilla ei ole mahdollisuutta hallita tai kontrolloida kuka heidän maahansa tulee.

Mitä tämä tarkoittaa käytännössä?

On olemassa useita tapoja turvallisen matkan takaamiseksi pakolaisille. Euroopan kirkkojen siirtolaiskomissio (CCME) vetoaa Euroopan maiden hallituksiin seuraavien asioiden puolesta:

- Etsintä- ja pelastustöiden ylläpitäminen merialueilla, mielellään siviilivoimin
- Pakolaisohjelmiin pääsy EU:n sisällä sekä säädyllisten ja riittävien vastaanotto-olosuhteiden takaaminen
- Pakolaisten sisäisten siirtojen paikkojen lisääminen
- Viisumivaatimusten poistaminen pakolaisilta, jotka saapuvat sota-alueelta tai diktatorisista valtioista
- Humanitäärisen viisumin myöntäminen kriisialueilta tuleville pakolaisille.
- Armeliaammat ja joustavammat mahdollisuudet perheiden yhdistämiseksi
- Myönteisten turvapaikkapäätösten vastavuoroinen tunnustaminen EU:n ja Schengenin sopimuksen jäsenmaiden välillä
- Pakolaisten vastaanottamisen oikeudenmukaisen jakaantumisen varmistaminen EU:n jäsenmaiden kesken

Mikä on nykyinen tilanne?

Poliittinen keskustelu on vuosien saatossa, ja erityisen näkyvästi vuoden 2015 aikana, keskittynyt rajojen turvaamiseen ja kontrollin tehostamiseen, pyrkien ihmisten saapumisen estämiseen EU:n alueelle. Epätoivoisesti turvapaikan tarpeessa olevat ihmiset kuitenkin yrittävät matkantekoa, vaikka heillä ei olisikaan laillista väylää käytössään. Erona on, että matkanteko on jälkimmäisessä tapauksessa vaarallisempaa ja myös kuolettavampaa – yksin vuonna 2016 yli 5000 henkeä menehtyi ylittäessään Välimeren.

Ihmisten tulon estäminen ei ole mahdollista. Mutta Euroopasta turvaa etsivien vastaanottamista puolestaan on mahdollista organisoida ja hallita. Turvallisten ja laillisten väylien luominen matkanteolle vähentäisi suuresti henkien menetyksiä sekä edesauttaisi salakuljettajien toimintamallin purkamista.

